

KENNISCENTRUM
EUROPA
DECENTRAAL

Jaarverslag 2021

Inhoud

Voorwoord	3
1. Kenniscentrum voor Europees recht en beleid	9
Belangrijke ontwikkelingen in 2021	9
Thema Aanbesteden	10
Thema Staatssteun	11
Thema Digitale Overheid	12
Thema Vrij Verkeer en Dienstenrichtlijn	13
Thema Duuraamheid	14
2. Dienstverlening door Europa Decentraal	15
Infomeren, adviseren, signaleren	16
Helpdesk	17
Nieuwsbrief 'De Europese Ster'	18
Website europadecentraal.nl	19
Publicaties	21
Online tools	22
Opleidingsfunctie	22
Projecten en aanvullende dienstverlening	23
Netwerkfunctie van Kenniscentrum Europa Decentraal	25
3. Organisatie, personeel & financieel	26
Raad van Toezicht	27
HRM: Werving, opleiding en professionalisering	28
ICT	31
Bedrijfsvoering	32
Annex: kennisgevingen staatssteun via het CPS	36

Voorwoord

Voor u ligt het jaarverslag 2021. Een jaar dat zich in allerlei opzichten heeft gekenmerkt als een jaar van transitie en consolidatie, zowel thematisch als organisatorisch.

Zo verschuift de aandacht thematisch steeds meer naar het onderwerp 'digitale overheid' en de gevolgen voor decentrale overheden van het Klimaatakkoord. De Europese Commissie deed gedurende het jaar een aantal voorstellen voor nieuwe wetgeving, zoals verordeningen voor regulering van Artificial Intelligence en de introductie van een Europese digitale identiteit, die grote gevolgen heeft voor gemeenten, provincies en waterschappen. Om die reden verscheen er in 2021 vrijwel wekelijks een nieuwsbericht in onze nieuwsbrief 'de Europese Ster' over de digitale ontwikkelingen en werd een apart dossier, bestaand uit maar liefst dertig webpagina's, toegevoegd aan de website. Speciale aandacht was er ook voor het 'Fit for 55'-pakket van de Commissie: een reeks wetgevingsvoorstellen van eurocommissaris Frans Timmermans om de uitstoot van broeikasgassen met 55% te verminderen in 2030.

Onder het mom van 'onderzoek en behoud het goede' is ook de aandacht voor onze meer traditionele beleidsterreinen - staatssteun en aanbesteden - geïntensiveerd. Zo was Europa Decentraal, toen eind 2021 nieuwe aanbestedingsdrempels werden aangekondigd, zoals gewoonlijk één van eersten die het nieuws over deze bedragen naar buiten bracht. Daarnaast ondersteunt ons Coördinatiepunt Staatssteun decentrale overheden al jaren op het gebied van staatssteunrapportages en -kennisgevingen. In 2021 is zelfs een recordaantal aan kennisgevingen

gedaan door decentrale overheden: 504, met name veroorzaakt door de grote stijging in het aantal ad-hoc kennisgevingen. Het onderstreept het wendbare karakter van onze organisatie: in een kort tijdbestek zijn we in staat relevante en correcte informatie te leveren. Daar zijn we trots op en daar zetten we ook in 2022, met ons team, volop op in.

Als organisatie hebben we ook in 2021 rekening moeten houden met de beperkingen die gepaard gingen met de Covidpandemie. Als gevolg hiervan hebben we een professionele digitale infrastructuur opgezet, intern en qua dienstverlening, waar we nog elke dag profijt van hebben. Met de ontwikkeling van de EU-Fondsenwijzer, de inzet van nieuwe media

en een grondige update van de huisstijl en de website hebben we niet bepaald stil gezeten. De tijd die vrijkwam doordat sommige zaken, zoals presentaties op locatie, geen doorgang konden vinden, hebben we nuttig besteed aan een grondige herziening van de content op onze website. De extra kosten die in 2021 zijn gemaakt voor de noodzakelijke update van de website zijn opgenomen in de jaarrekening. Er was in 2021 gemiddeld 10,6 FTE werkzaam voor het Kenniscentrum, ten opzichte van 11,3 FTE in 2020. Deze gestage krimp maakt dat we andermaal consoliderende keuzes hebben moeten maken. In het tweede en derde hoofdstuk van dit jaarverslag leest u daar meer over.

De versoepelingen in het laatste kwartaal van 2021 maakten gelukkig dat we als kenniscentrum weer langzaam maar zeker 'naar buiten' konden treden. De aanvragen voor fysieke bijeenkomsten door medeoverheden en gelieerde organisaties stroomden als vanouds binnen. Digitale presentaties kunnen nuttig en informatief zijn, gezien de complexiteit die nog altijd gepaard gaat met de uitvoering van Europese regelgeving, heeft het toch de voorkeur elkaar op locatie 'in de ogen te kunnen kijken' en een levendige dialoog op te zetten. We zijn blij dat dit weer meer mogelijk is met een toegewijd team dat van alle markten thuis is. Ik heb er alle vertrouwen in dat we in 2022 optimaal recht kunnen doen aan onze missie: Europees recht en beleid uitleggen en ontwikkelingen en kansen op een concrete manier vertalen naar de alledaagse praktijk van Nederlandse decentrale overheden.

Fenna Pols, Directeur-bestuurder

KENNISCENTRUM
EUROPA
DECENTRAAL

Is in 2002 opgericht door

- de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG)
- het Interprovinciaal Overleg (IPO)
- de Unie van Waterschappen (UvW)
- het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK)

Informeert Nederlandse decentrale overheden over Europees recht en beleid

Signaleert relevante ontwikkelingen in Europees recht en beleid en

Registreert en **communiceert** eventuele uitvoeringsproblemen

Werkt aan het **vergroten van kennis** over de Europese Unie (EU) bij decentrale overheden

1. Kenniscentrum voor Europees recht en beleid

Europees recht en beleid hebben dagelijks impact op het werk van Nederlandse decentrale overheidsorganisaties. Kenniscentrum Europa Decentraal legt Europees recht en beleid uit en vertaalt Europese ontwikkelingen en kansen op een concrete manier naar de alledaagse praktijk van Nederlandse decentrale overheden. Wij geven duidelijke antwoorden op vragen zoals: “Wat betekent de ‘Single Digital Market’ voor decentrale overheden?” En: “Voor hoe lang mag een gemeente een schaarse vergunning verlenen?” Op deze manier creëert Europa Decentraal bewustzijn over de rol en betekenis van de Europese Unie onder Nederlandse decentrale overheden.

Belangrijke ontwikkelingen in 2021

Prioritaire thema's

In het jaarplan van het Kenniscentrum voor het jaar 2021 zijn zes prioritaire thema's gedefinieerd binnen de basis opdracht van het Kenniscentrum. Deze zijn in samenspraak met de drie koepelverenigingen en het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties geselecteerd en liggen in lijn met actuele ontwikkelingen in de uitvoeringspraktijk van Europees recht en beleid bij decentrale overheden. De inzet van middelen en menskracht was in 2021 met name gericht op de volgende thema's:

- Aanbesteden;
- Staatssteun;
- Duurzaamheid, klimaat en milieu;
- Vrij verkeer en dienstenrichtlijn
- Digitale overheid;
- Europese fondsen.

Bij de eerste vijf thema's staan de termen 'rechtmatigheid' en 'compliance' centraal. Met andere woorden: leidend voor Europa Decentraal was in 2021 andermaal de vraag of rijks- en decentrale overheden aan Europese regelgeving en beleid voldeden. Het afgelopen jaar heeft Europa Decentraal prioriteit gegeven in haar dienstverlening om decentrale overheden op weg te helpen bij het creëren van Europabewustzijn en inzicht in de verplichtingen en verantwoordelijkheden die voortvloeien uit Europees recht en beleid. Dat doet het Kenniscentrum door middel van zijn helpdesk voor decentrale overheden (zie hoofdstuk II voor de kwantificatie van resultaten), het publiceren van de wekelijkse nieuwsbrief 'de Europese Ster', het organiseren van (digitale) voorlichtingsbijeenkomsten en de publicatie van factsheets. Naast de reguliere digitale kanalen, hebben we decentrale overheden in 2021 ook structureel up to date gebracht over actualiteiten via social media.

Consolidatie van bestaande voorzieningen, vernieuwing en voorbereiding

Ook 2021 werd grotendeels getekend door de Coronapandemie. Wat het externe functioneren van het Kenniscentrum betrof, betekende de pandemie dat er veel extra informatievoorziening nodig was aan decentrale overheden, met name rond diverse staatssteunvraagstukken, zoals steun op basis van het Tijdelijk Steunkader en steun voor doelgroepenvervoer. Ook het aantal kennisgevingen van steun dat het CPS van het Kenniscentrum verwerkte was erg hoog: bijna twee keer zo hoog als in 2020 en een absoluut record (504). Anderzijds was er opnieuw, net als in 2020, weinig vraag naar presentaties door het Kenniscentrum: slechts 11 in 2021 tegenover 40 à 45 in een 'regulier' jaar. Er was een kleine afname van het aantal helpdeskvragen, na een aanzienlijke stijging in 2020 en er was minder actueel nieuws uit 'Brussel,' waardoor er ook minder nieuwsbrieven zijn verstuurd. Deze relatieve luites heeft het Kenniscentrum effectief kunnen benutten voor een aantal doeleinden:

- de ontwikkeling van de EU-Fondsenwijzer,
- de ontwikkeling van een nieuw beleidsthema, 'Digitale overheid';
- het houden van interviews, een nieuw format in de nieuwsvoorziening van het Kenniscentrum;
- de inzet van nieuwe media op diverse manieren, en;
- het grondig opschonen van een groot deel van de content op de website, met het oog op de complete vernieuwing van de website in 2022.

Meerjarig financieel kader EU en de EU-Fondsenwijzer

In 2021 is het nieuwe meerjarig financieel kader – de begroting – van de Europese Unie van kracht geworden. Het totale bedrag aan fondsen dat via het MFK beschikbaar komt voor de periode 2021-2027 bedraagt 1.211 miljard euro. Naast het meerjarig financieel kader voor 2021-2027 is er voor de periode 2021-2024 een tijdelijk herstelinstrument in het leven geroepen, NextGenerationEU, met een begroting van 806,9 miljard euro om de gevolgen van de coronacrisis op te vangen. Voor de periode 2021-2027 komt ruim 50% van het MFK en NextGenerationEU ten goede aan modernisering van de EU, met thema's als onderzoek en innovatie, eerlijke klimaat- en digitale transitie en herstel en veerkracht. Dertig procent daarvan wordt besteed aan de bestrijding van de klimaatverandering. Deze grote veranderingen in het Europees budget en fondsenkader hadden, gezien de impact voor medeoverheden, prioriteit voor Europa Decentraal in haar voorlichting- en adviseringsactiviteiten voor 2021. Europa decentraal lanceerde in 2021 dan ook een online EU-Fondsenwijzer, waardoor decentrale overheden een duidelijk overzicht hebben van fondsen die de EU beschikbaar stelt, waarvoor die fondsen zijn bedoeld en of decentrale overheden in aanmerking komen voor middelen uit die fondsen.

Thema Aanbesteden

Decentrale overheden kopen allerlei zaken in. Denk bijvoorbeeld aan hun ICT-systemen, onderhoudswerkzaamheden aan gebouwen, infrastructuur en openbaar groen, of verschillende vormen van sociale dienstverlening. Als een overheidsopdracht gelijk is aan of hoger is dan diverse Europese drempelbedragen dan krijgen gemeenten, provincies en waterschappen te maken met de Europese aanbestedingsrichtlijnen. Deze regels roepen in de praktijk zeer geregeld vragen op. Daar weten decentrale overheden de helpdesk van Europa Decentraal nog altijd goed voor te bereiken. Zo zijn er veel vragen gesteld over het optellen van de waarde van opdrachten, het kiezen van de juiste CPV-code, de inhuur van personeel en het aanbesteden van verzekeringen. Voor extra inzicht en een praktische toepassing van deze vraagstukken zijn over deze, maar ook over diverse andere onderwerpen, in 2021 tien praktijkvragen gepubliceerd. Hierbij bleek dat voornamelijk de praktijkvraag over zelfrealisatie en de praktijkvraag over aanbestedingen in relatie tot het Verenigd Koninkrijk veel lezers trokken als gevolg van de Brexit. In 2021 is het Programma Beter Aanbesteden gelanceerd om de inkooppraktijk verder te professionaliseren. Europa Decentraal informeert decentrale overheden over het programma.

Daarnaast zijn er dit jaar drie EUrresten verschenen met aanbesteden als hoofdonderwerp. Eerst over zaak C-387/19 in februari, waarin het Hof meer duidelijkheid gaf over de toepassing van artikel 57 lid 7 Richtlijn 2014/24, met betrekking tot de vraag een verplichting tot aantonen van betrouwbaarheid drukt op een deelnemer in een aanbestedingsprocedure. In juni werd de uitspraak van de gevoegde zaken C-155/19 en C-156/19 behandeld, waar het Hof de definitie van het begrip 'publiek-

rechtelijke instelling' aanscherpte. Als laatste was er zaak C-23/20 in september, waarin het Hof oordeelde dat de aankondiging van een raamovereenkomst de maximale waarde en hoeveelheid moet vermelden. Bovenstaande EUrresten waren relevant voor decentrale overheden, omdat zij regelmatig met soortgelijke aanbestedingsrechtelijke vragen worden geconfronteerd.

“Aanbesteden is een belangrijk middel om beleidsdoelen op andere terreinen na te streven, waaronder duurzaamheid. Ook hier gaat veel aandacht naar uit bij decentrale overheden. Zij hebben bijvoorbeeld te maken met de Schone Voertuigen Richtlijn en met aanbestedingsregels bij het opkopen van groene energie. Europa decentraal beantwoordt hierover vragen en verleent een podium aan decentrale overheden die hierin grote stappen maken, zodat ze hun ervaringen kunnen delen. Een voorbeeld is het interview met de Brabantse waterschappen, die zich samen inzetten voor het inkopen van regionale groene stroom. Duurzaam aanbesteden blijft ook in 2022 een belangrijk speerpunt.”

Evelien van Buuren, juridisch adviseur

Nieuwe aanbestedingsdrempels

Eind 2021 zijn de nieuwe aanbestedingsdrempels aangekondigd. Europa Decentraal was, zoals gewoonlijk, één van de eersten die het nieuws over deze bedragen naar buiten bracht. Rondom die periode is hier ook een aantal vragen over gesteld in onze helpdesk. Een andere belangrijke ontwikkeling dit jaar was de inspanning van de Nederlandse regering om de aanbestedingspraktijk te verbeteren zowel voor het Rijk als voor

decentrale overheden. Europa Decentraal heeft hier diverse nieuwsberichten aan gewijd en zal hier ook in de toekomst aandacht aan blijven besteden.

Thema Staatssteun

De twee taken die het Kenniscentrum uitvoert onder het thema staatssteun, betreffen ten eerste de basistaak: het adviseren en informeren van decentrale overheden over de toepassing van het Europese staatssteunregime. Ten tweede is er de, separaat gefinancierde, taak voor het Coördinatiepunt staatssteun BZK (CPS): het begeleiden van decentrale overheden bij de juridische vormgeving van steun en het doorvoeren van kennisgevingen van steun in het kennisgevingsregister. Dienstverlening met betrekking tot beide taken vond plaats op grond van de in 2017 verlengde Subsidieregeling Kenniscentrum Europa Decentraal 2013/14.¹

“Door de uitbraak van het coronavirus was het staatssteunteam in 2021 vooral druk met informatievoorziening en het doen van vele kennisgevingen van decentrale steun, vaak gerelateerd aan Corona. Gelukkig was er ook ruimte voor andere zaken, zo gaf het team in 2021 een digitale presentatie aan de gemeente Zwolle. Ook woonde het staatssteunteam zoals ieder jaar weer verschillende overleggen van de provincies en ministeries gericht op het staatssteunrecht bij.”

Demi Hoefnagels, juridisch adviseur

Hoewel een aanzienlijk deel van de werkzaamheden van het staatssteunteam van het Kenniscentrum in het teken stond van de uitbraak van het coronavirus ('coronasteun'), heeft het betrokken team ook in toenemende mate kunnen focussen op andere thema's binnen het staatssteundossier. Zo beantwoordde het team veel vragen over het gebruik van de diverse Europese vrijstellings-verordeningen, het gebruik van verschillende financieringsinstrumenten en de toepassing van de staatssteuncriteria. Naar aanleiding van veel vragen over het staatssteuncriterium 'grensoverschrijdend effect' heeft het team in 2021 gewerkt aan een update van de Factsheet Zuiver lokaal effect uit 2015, waaraan veel behoefte bestond bij decentrale overheden. De factsheet is begin 2022 gepubliceerd. Ook schreef het team verschillende praktijkvragen over coronasteun en andere veel bevroegde thema's, waaronder het verlenen van staatssteun aan sportverenigingen, musea en agrariërs en het verlenen van staatssteun door overheidsbedrijven. De nieuwsvoorziening over staatssteun door het Kenniscentrum betrof overwegend steun in verband met de coronapandemie, bijvoorbeeld berichtgeving over de verlenging van het Tijdelijk Steunkader of verlenging van het besluit voor staatssteun aan het doelgroepenvervoer. Daarnaast was de actuele herziening van de staatssteunregels door de Europese Commissie uiteraard belangrijk. Zie in dat verband bijvoorbeeld de berichtgeving over de wijziging van de AGVV ter bevordering van de digitale en groene transitie in de Europese Unie en de herziening van de Richtsnoeren voor regionale steunmaatregelen. In 2022 zal de Commissie deze herziening voortzetten en zal de berichtgeving daarover dus ook gestaag doorgang vinden. Daarnaast heeft het team in 2021 veel

¹ Regeling van de Minister van BZK van 29 november 2016, nr. 2016-0000678340, Staatscourant nr.65487 d.d. 1 december 2016.

aandacht besteed aan de ontwikkeling van een complexe applicatie voor de toepassing van de staatssteunregels. In 2022 zal de ontwikkeling van deze applicatie worden vervolgd.

Coördinatiepunt staatssteun

In opdracht van het ministerie van BZK ondersteunt het Coördinatiepunt Staatssteun (CPS) van Kenniscentrum Europa Decentraal sinds 2012 decentrale overheden op het gebied van staatssteunrapportages en -kennisgevingen. In 2021 is een recordaantal aan kennisgevingen gedaan door decentrale overheden. In oktober 2021 meldde het Kenniscentrum al dat het aantal afgeronde kennisgevingen de 400 was gepasseerd. Uiteindelijk zijn er in heel 2021 in totaal 504 kennisgevingen gedaan door decentrale overheden via het CPS. Dit komt onder andere door een grote stijging in het aantal ad-hoc kennisgevingen.

Veel van de steunmaatregelen die werden gemeld houden direct of indirect verband met de Coronapandemie. Tijdens de rapportageperiode heeft CPS naast haar reguliere rapportagewerkzaamheden ook ondersteuning geboden bij het verzamelen van de gegevens over verleende staatssteun aan het doelgroepenvervoer naar aanleiding van de gemelde Coronamaatregelen SA. 57554 en SA.61360. Verdere informatie over de kennisgevingen die in 2021 door het CPS zijn verzorgd, is opgenomen in de Annex bij dit jaarverslag

Thema Digitale Overheid

Digitale technologie heeft zich de afgelopen jaren in een snel tempo ontwikkeld. Er wordt steeds meer gebruik gemaakt van onlinediensten,

zeker ook bij decentrale overheden. Daarom heeft Europa Decentraal in 2021 veel aandacht besteed aan het thema Digitale Overheid. De Europese Commissie deed gedurende het jaar een aantal voorstellen voor nieuwe wetgeving. Hierbij ging het bijvoorbeeld om een verordening voor Artificial Intelligence en een verordening voor een Europese digitale identiteit. Daarnaast presenteerde de Commissie een visie en strategie voor de digitale transformatie van Europa in de periode tot 2030. Europa Decentraal kreeg verschillende helpdeskvragen over deze onderwerpen. Tevens verscheen er in 2021 vrijwel wekelijks een nieuwsbericht in de Europese Ster over de digitale ontwikkelingen. Het gehele dossier, bestaand uit maar liefst dertig webpagina's met nieuwe informatie werd toegevoegd aan de website, er werden vier nieuwe praktijkvragen over het onderwerp geschreven en drie werden er herzien; ten slotte werden er drie presentaties over dit onderwerp gegeven.

“In de laatste maanden van 2021 heeft het webdossier Digitale Overheid een grondige make-over gekregen. Alle pagina's zijn herzien en er zijn een flink aantal nieuwe pagina's aan het dossier toegevoegd. Decentrale overheden kunnen binnen dit dossier terecht voor alle informatie over de relevante Europese wet- en regelgeving voor de digitale overheid.”

Ton van der Valk, Webmaster

Algemene Verordening Gegevensbescherming

In juni 2021 heeft Europa Decentraal een online kennissessie over de Algemene Verordening Gegevensbescherming georganiseerd. In deze opfriscursus werden de verplichtingen uit de AVG die gelden voor

decentrale overheden op toegankelijke wijze toegelicht. De kennissessie werd zeer goed ontvangen door de medewerkers van decentrale overheden die de cursus bijwoonden. Naast deze onlinebijeenkomst op eigen initiatief heeft Europa Decentraal ook op aanvraag van verschillende decentrale overheden een aantal presentaties gegeven over de digitale overheid. Het is duidelijk dat de doelgroep zich hier steeds meer mee bezig houdt en daarom goed op de hoogte wil zijn van alle wettelijke Europese verplichtingen op digitaal gebied.

Single Digital Gateway

Met het oog op de toenemende digitaliseringsambitie van de Europese Unie zijn er gedurende het jaar enkele praktijkvragen gepubliceerd. In één van die vragen wordt bijvoorbeeld ingegaan op de verplichtingen uit de Single Digital Gateway-verordening, die vanaf december 2022 voor decentrale overheden gaan gelden. Een andere praktijkvraag geeft duidelijkheid over de mogelijkheden voor decentrale overheden op het gebied van E-health. Ook is er aandacht besteed aan het updaten van bestaande praktijkvragen, zoals de vraag over de Open Data richtlijn. Deze Richtlijn trad in juli 2021 in werking. Europa Decentraal ontving een aantal vragen over deze ontwikkeling. Dit jaar is er bovendien één EUrrest verschenen waarin rechtspraak van het Europese Hof van Justitie over het onderwerp e-commerce werd behandeld: Star Taxi App.

Thema Vrij Verkeer en Dienstenrichtlijn

De doelgroep van het Kenniscentrum heeft de wet- en regelgeving omtrent het vrij verkeer, in het bijzonder de Dienstenrichtlijn, al aardig onder de knie; zoveel is merkbaar. Niettemin spelen er nog altijd vragen op dit gebied: het team Dienstenrichtlijn heeft het afgelopen jaar nog

verschillende helpdeskvragen beantwoord. De focus lag vooral op vragen met betrekking tot standplaatsvergunningen, schaarse vergunningen en algemene vragen over de toepassing van de Dienstenrichtlijn. In dit kader is ook de VNG Model Marktverordening verschenen, waarover Europa Decentraal in 2021 haar licht over heeft laten schijnen.

“Team Dienstenrichtlijn heeft daarnaast een EUrrest over de uitspraak Star Taxi App (C-62/19) van het Hof gepubliceerd. Dit arrest schept meer duidelijkheid over de toepassing van de Wet personenvervoer voor diensten zoals Star Taxi App, de mogelijkheid voor decentrale overheden om deze diensten te reguleren en de verplichting hun regulering te melden bij de Europese Commissie. Daarnaast bevat het arrest diverse aspecten van e-commerce, wat steeds belangrijker wordt ook in het lokale straatbeeld.”

Sahar Orwa, juridisch adviseur

In 2021 zijn er twee praktijkvragen gepubliceerd waarmee op een begrijpelijke wijze veel voorkomende vragen van decentrale overheden met betrekking tot de Dienstenrichtlijn worden behandeld. Zo stond bijvoorbeeld het beleid rondom schaarse vergunningen al langer ter discussie. Naar aanleiding van de jurisprudentie die inmiddels is verschenen, heeft Europa Decentraal hier begin oktober aandacht aan besteed. De vraag die werd behandeld was of een standplaatsvergunning overgedragen mag worden aan een derde. Het antwoord op deze vraag is afhankelijk van het gemeentelijk beleid, welke in overeenstemming dient te zijn met de Dienstenrichtlijn.

De vraag die centraal stond in de praktijkvraag van eind oktober betrof een onderwerp op het gebied van duurzaamheid. Het ging hierbij om de vraag of het voor gemeenten toegestaan is om het aanbieden van elektrische laadpunten op tankstations te verplichten. Dit is toegestaan indien de gemeente het aannemelijk kan maken dat deze eis wordt ingesteld ter bescherming van het milieu.

Ook het onderwerp 'Berichtenbox' is regelmatig aan bod gekomen in 2021. Om decentrale overheden hier intensiever over te informeren, ook met het oog op de verplichtingen uit de Single Digital Gateway die in 2022 prangend worden, gaan we ons hier het komende jaar opnieuw mee bezig houden, onder meer in de vorm van interviews.

Thema duurzaamheid

Op het gebied van klimaatverandering en de aantasting van het milieu is de EU afgelopen jaar met veel wets- en beleidsinitiatieven gekomen die relevant zijn voor decentrale overheden. De Europese Commissie presenteerde verschillende actieplannen en strategieën, zoals de Klimaatadaptatiestrategie, het Zero Pollution Actieplan, de bossenstrategie en de bodemstrategie. Daarnaast werd in 2021 ook de Europese Klimaatwet aangenomen waarin de doelstelling om met Europa in 2050 het eerste klimaatneutrale continent te worden, is vastgelegd.

Provincies, gemeenten en waterschappen zijn essentieel voor de uitvoering van de 'groene' plannen, zeker ook voor de uitvoering van de recente voorstellen van de Europese Commissie. Kenniscentrum Europa Decentraal ondersteunde de decentrale overheden door middel van

informatievoorziening op de website en in de nieuwsbrief 'de Europese Ster' over de vele actuele initiatieven. Door middel van twee speciale edities van de nieuwsbrief werden de decentrale overheden op de hoogte gebracht van de inhoud van deze voorstellen. In een interview met het Kenniscentrum zei Robert Dijksterhuis van het ministerie van BZK over dit pakket dat het "innovatieve, creatieve en heroïsche oplossingen vergt", ook van decentrale overheden.

Circulaire economie

Naast bijzondere aandacht voor recente 'groene' initiatieven van de Europese Commissie, informeerde Kenniscentrum Europa Decentraal haar doelgroep ook door het schrijven van praktijkvragen. Zo verscheen er een praktijkvraag naar aanleiding van de uitspraak van de Raad van State in de zaak over de bouw van zestien windturbines in Delfzijl en de milieueffectbeoordeling daarvan. Ook werden er praktijkvragen geschreven over onderwerpen als de Kaderrichtlijn water, de Europese voorstellen in het kader van de circulaire economie en het EU-energiebeleid. In deze vragen werden de belangrijkste punten voor de decentrale praktijk aangestipt.

Daarnaast werd door middel van verschillende interviews een beeld geschetst van groene Europese ontwikkelingen en wat deze ontwikkelingen voor de decentrale praktijk betekenen. Zo werd in een interview met de gemeente Winterswijk, winnaar van de European Green Leaf award, aandacht besteed aan het betrekken van burgers bij vergroeningsinitiatieven en de uitdagingen die voor met name landelijke gemeenten spelen.

"In 2021 heeft Kenniscentrum Europa Decentraal diverse actuele en relevante zaken van het Hof van Justitie van de Europese Unie onder de aandacht gebracht door middel van de publicatie van annotaties, of, zoals wij ze noemen, EUrresten. Een daarvan ging dit jaar over een zaak die zag op de bescherming van het leefgebied van beschermde diersoorten in de zin van de Habitatrichtlijn. Gemeenten en provincies spelen een rol in de wettelijke bescherming van plant- en diersoorten dus was dit arrest ook voor hun praktijk van belang."

Laura Hollmann, juridisch adviseur

2.

Dienstverlening door Europa Decentraal

Infomeren, adviseren, signaleren

Het hoofddoel van Kenniscentrum Europa Decentraal is het bundelen en beschikbaar stellen van kennis en expertise over Europese regelgeving en beleid aan decentrale overheden en het Rijk via verschillende kanalen. Dagelijks hebben de adviseurs van Europa Decentraal veel individueel contact met de doelgroep bij het beantwoorden van vragen die binnenkomen bij de helpdesk van Europa Decentraal. Ook in 2021 konden medewerkers van een decentrale overheid, overheidsorganisatie of het Rijk bij deze helpdesk kosteloos een vraag stellen over Europees recht of beleid.

Europa Decentraal verwerkt dagelijks vragen en antwoorden in de database. Inmiddels zijn ruim 14.500 unieke vragen geregistreerd. Bij de intake en beantwoording van helpdeskvragen door Europa Decentraal wordt een screening verricht op mogelijke signalen, trends en terugkerende knelpunten voor decentrale overheden. Deze zijn in 2021 structureel gecategoriseerd in de database. Europa Decentraal heeft in 2021 in relevante dossiers waar mogelijk input gegeven aan de koepelverenigingen van decentrale overheden en het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties in het kader van de BNC-procedure (Beoordeling Nieuwe Commissievoorstellen).

Het jaarverslag 2021 grijpt terug op de in het jaarplan 2021 genoemde Key Performance Indicators (KPI) om na te gaan in hoeverre vooruitgang is geboekt. Deze KPI's laten van jaar op jaar een trend zien waarmee de ontwikkeling van het Kenniscentrum goed te volgen is.

De belangrijkste communicatiekanalen van het Kenniscentrum zijn:

1. Helpdesk voor Europees Recht en beleid
2. Nieuwsbrief 'de Europese Ster'
3. Website Europadecentraal.nl
4. Presentaties
5. Publicaties
6. Online tools
7. De Netwerk- en opleidingsfunctie

Hieronder worden per communicatiekanaal KPI-cijfers gepresenteerd met aanvullende kwalitatieve aandachtspunten. De KPI's zijn de volgende:

- **KPI 1** Aantal afgehandelde helpdeskvragen
- **KPI 2** Aantal abonnees op de Nieuwsbrief per 1 juli
- **KPI 3** Aantal pageviews Europadecentraal.nl
- **KPI 4a** Aantal presentaties
- **KPI 4b** Aantal deelnemers bij presentaties en webinars
- **KPI 4c** Aantal views online video's
- **KPI 5** Aantal overige publicaties
- **KPI 6** Aantal online tools
- **KPI 7** Pageviews online tools
- **KPI 8** Aantal stagiaires

Helpdesk

De helpdeskvragen zijn binnengekomen per telefoon, per e-mail of via het helpdeskformulier. De vragen zijn geregistreerd in Zoho, dit is de softwaredatabase voor het behandelen van de binnengekomen vragen. We zien dat het aantal vragen fluctueert. Het aantal vragen in het jaar 2020 was duidelijk hoger. Mogelijk doordat in dat jaar extra vragen gesteld zijn over de Corona steunmaatregelen. De verwachting voor 2022 gaat uit van het gemiddelde van afgelopen jaren.

“Het antwoord sloot zeker aan op mijn behoefte. Het antwoord was helder, niet alleen ‘ja’ of ‘nee’ maar de adviseur legde uitgebreid uit hoe de structuur in elkaar zat en welke denkstappen we moeten maken.”

Eline van Os, juridisch adviseur bij het waterschap Aa en Maas.

KPI 1 Aantal afgehandelde helpdeskvragen

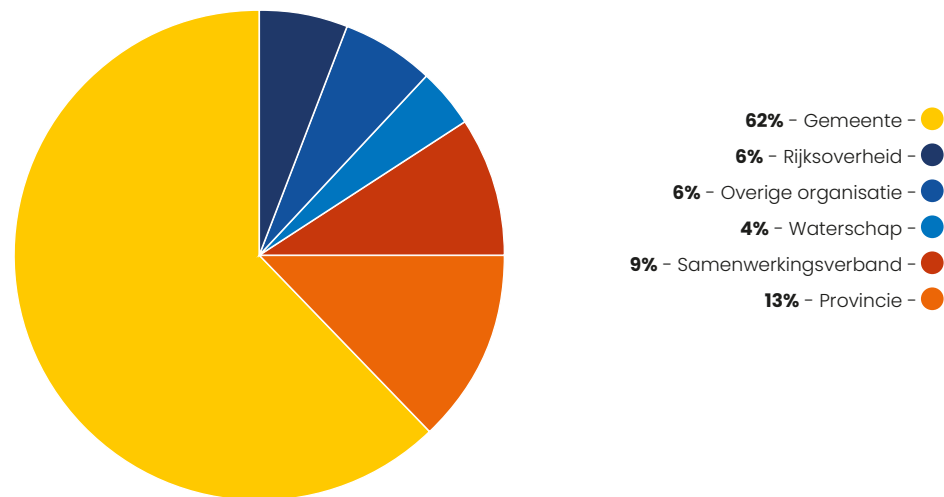
2019 – 589

2020 – 642

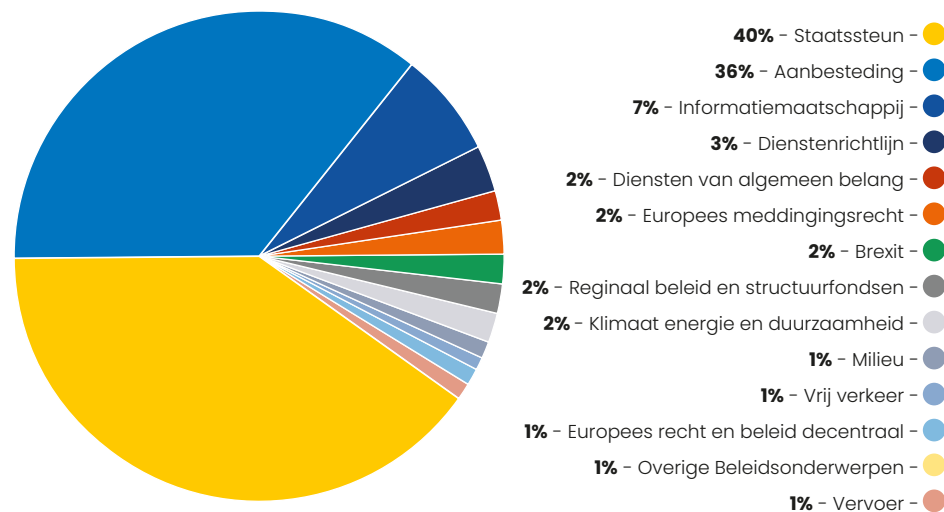
2021 – 550

2022 – 600 (verwachting)

Helpdeskvragen per organisatie

Helpdeskvragen per beleidsdossier

Nieuwsbrief 'De Europese Ster'

Het aantal abonnees op de Europese Ster stijgt geleidelijk met gemiddeld 40 abonnees per maand. Hiertegenover staat een aantal afmeldingen en een aantal mensen die mogelijk ander werk gevonden hebben, en van wie het oude emailadres niet meer werkt. De netto groei over de afgelopen 12 maanden is zichtbaar in grafiek 1. Naast de Europese Ster verzorgde Kenniscentrum Europa Decentraal in 2021 ook de Brexit Update nieuwsbrief. Deze heeft op dit moment 303 abonnees.

KPI 2 Aantal abonnees op de Nieuwsbrief per 1 juli

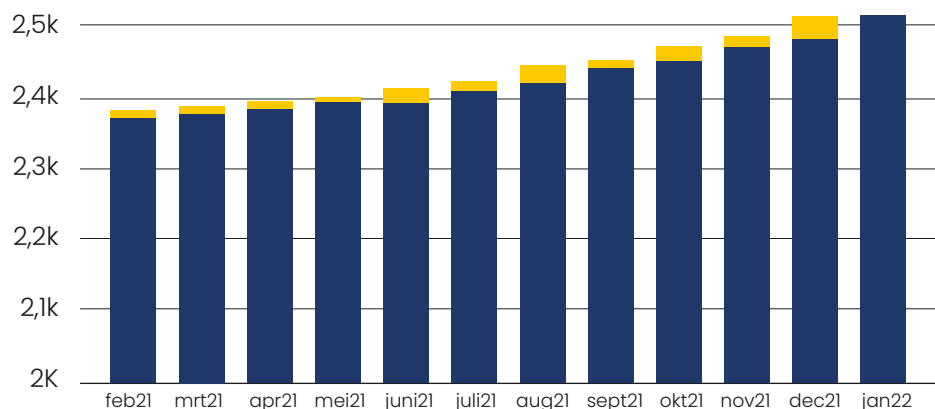
2019 – **1.900**

2020 – **2.283**

2021 – **2.409**

2022 – **2.600** (verwachting)

Grafiek 1. Groei aantal abonnees Nieuwsbrief de Europese Ster

Nieuwsbrief de Europese Ster 2021

38 nieuwsbrieven

33 praktijkvragen

5 Eurresten

Praktijkvragen

Bijna wekelijks selecteert Europa Decentraal een vraag over recht of beleid van de Europese Unie, die speelt in de 'decentrale praktijk'. Door de antwoorden onder via de Europese Ster te verspreiden ontstaat brede gewaarwording van EUbeleid en regelgeving, één van de belangrijkste doelstellingen van Europa Decentraal.

"Ik ben ook bekend met jullie praktijkvragen, waarin echt een casus wordt geschetst waarop dan een antwoord wordt gegeven. Het is fijn om de regels zo in een bepaalde context te zien, dus de praktijkvragen gebruik ik ook nog geregeld."

Inkoopadviseur bij een gemeente

Interviews

In 2021 is nadrukkelijk ingezet op interviews. Variërend van vraaggesprekken met vertegenwoordigers van gemeenten die een voorbeeldfunctie hebben op het gebied van duurzaam aanbesteden of digitale toegankelijkheid tot een meer persoonlijk interview met de Dutch Urban Envoy: ze behoren steevast tot de meest gelezen artikelen. Dit laat zien dat er een duidelijke behoefte is bij ons doelpubliek aan ervaringen uit de praktijk en 'tips & tricks' van professionals. Met enige regelmaat worden wij door nieuwssites benaderd met de vraag of zij deze artikelen over mogen nemen. Wij zien de interviews als complementair aan de nieuwsberichten, Eurresten, factsheets en andere publicaties en gaan dit in 2022 nog meer stimuleren.

De 5 meest gelezen praktijkvragen van 2021:

Kan een burger zich tegen een gemeente beroepen op het handvest van de grondrechten?	2.843
Langdurige overeenkomsten: stilzwijgend verlengen of opnieuw aanbesteden?	2.582
Wat is het verschil tussen notificatie, melding, kennisgeving en prenotificatie?	2.230
Is het publiceren van een bedrijfsnaam in strijd met de AVG?	2.166
Wat houdt 'best value procurement' conform de Europese aanbestedingsregels in?	2.032

Website europadecentraal.nl

Voor het tweede jaar achtereen is het websitebezoek met 5% afgenomen in vergelijking met het voorgaande jaar. Dit kan deels een effect van de Coronapandemie zijn, maar komt waarschijnlijk ook door de intensieve vernieuwing van de website. In voorbereiding op de verhuizing naar de nieuwe website zijn honderden webpagina's opgeschoond, samengevoegd, bijgewerkt en gearchiveerd. Dit heeft ook gevolgen gehad voor de zoekresultaten in google. Het laatste kwartaal van 2021 was weer een stijging van het websitebezoek waar te nemen. Er is sprake van ruim 5% verbetering door toevoeging van de fondsenwijzer en 10% groei door meer bezoek aan de bestaande onderwerppagina's.

KPI 3 Aantal pageviews Europadecentraal.nl

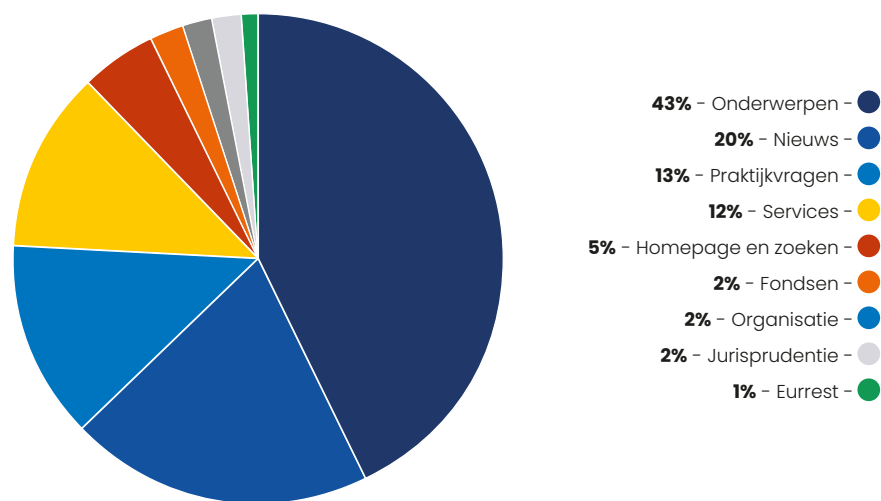
2019 – **898.334**

2020 – **819.000**

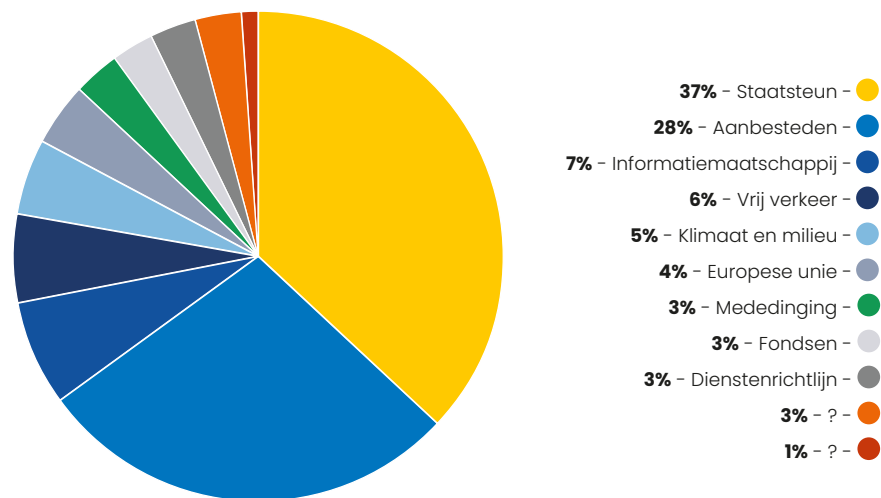
2021 – **787.805**

2022 – **850.000** (verwachting)

Websitebezoek Europadecentraal.nl

Pageview per dossier

Vernieuwing van de website

Een vernieuwing van de website is nodig vanwege technische redenen (de website werd trager), inhoudelijke redenen (de structuur en de inhoud waren toe aan opschoning en herindeling) en publicitaire redenen (de visuele presentatie was toe aan een fris nieuw ontwerp). Voor de technische vernieuwing is in 2021 een externe Wordpress expert ingeschakeld. Voor het vergroten van de vindbaarheid van de content via Google is in 2021 een SEO expert ingehuurd. De eigen adviseurs hebben de dossiers opnieuw ingedeeld en gecategoriseerd. Sommige dossiers zijn geheel nieuw zoals het dossier digitale overheid. Veel verouderde informatie, waaronder veel praktijkvragen zijn in 2021 vervangen of verwijderd. Andere informatiepagina's zijn grondig herzien, verwijderd of samengevoegd. Voor het ontwerp van een nieuw logo en een kader voor de nieuwe huisstijl is in 2021 een extern bureau ingeschakeld. In het voorjaar van 2022 wordt naar verwachting de geheel vernieuwde website gelanceerd, in een nieuw jasje en met actuele content.

Presentaties

KPI 4a Aantal presentaties

2019 – **40**

2020 – **13**

2021 – **12**

2022 – **10** (verwachting)

Door de Coronapandemie is in 2021 het aantal bijeenkomsten en presentaties dat werd georganiseerd nog lang niet op het peil van voor 2020 beland. Voor het Kenniscentrum betekende deze daling wel een kans om de klanten twee online webinars en een klein videoprogramma aan te bieden. Dit vereiste een nieuwe manier van werken en denken en daarmee een ander type inzet van de medewerkers, vaardigheden en technische uitrusting. Enerzijds vanwege het nieuwe karakter van online presentaties en anderzijds vanwege de beperkte begroting (de technische kosten zijn hoog), werd de ambitie voor 2021 aangepast naar één webinar of bijeenkomst per maand. Die doelstelling is bijna behaald, zoals te lezen valt in tabel 1.

Tabel 1 Presentaties en bijeenkomsten in 2021

1	Quickscan Better regulation / urban development group
2	Drentse Europadag
3	Kennissessie AVG
4	EU-bijeenkomst Provincie Zeeland
5	Staatssteun / gemeente Zwolle+
6	Lancering van de EU-fondsenwijzer
7	Digitalisering en fondsen gemeente Den Haag
8	Digitalisering waterschappen
9	EU-awareness voor BAR-gemeenten
10	EU en Digitalisering voor gemeentesecretarissen
11	Fit for 55 - provincie Zuid-Holland

KPI 4b Aantal deelnemers bij presentaties en webinars

Deze aantallen zijn in het verleden niet systematisch bijgehouden. Om een beter beeld te krijgen van het bereik van dit kanaal, willen wij deze gegevens in 2022, ook gezien de afgenomen beperkingen in verband met de Coronapandemie verwachte stijging van het aantal fysieke bezoeken, gaan verzamelen.

KPI 4c Aantal views online video's

Deze KPI geeft een beeld van de digitaliseringslag in het aanbieden van online informatie aan de doelgroep.

Totaal aantal video's

in het KED kanaal op Youtube:

1 januari 2021 – **28**

1 januari 2022 – **30**

Totaal aantal views sinds 2014:

1 september 2020 – **2.570**

1 januari 2022 – **4.600**

Publicaties

Onder publicaties vallen bijvoorbeeld factsheets en artikelen in tijdschriften. Het kan gaan om eigen publicaties van het Kenniscentrum, zoals factsheets, handleidingen en FAQ's, of bijdragen aan andere publicaties, waaronder bijdragen aan wetenschappelijke tijdschriften. Vanwege de beperkte begroting is de ambitie voor het aantal voorziene publicaties teruggebracht naar 6 publicaties per jaar.

KPI 5 Aantal overige publicaties

2019 – **13**

2020 – **3**

2021 – **6**

2022 – **6**

Online tools

Het gebruik van verschillende online tools geeft aan hoe de webservices van Europa Decentraal voorzien in een behoefte aan vormen van digitale dienstverlening. Er zijn twee KPI's die hier op zien. In tabel 2 hieronder is informatie over beide KPI's opgenomen. Het aantal tools is overzichtelijk: dat zijn er zes; per jaar is daarbij het aantal pageviews aangegeven.

KPI 6 Aantal online tools en KPI 7 Pageviews online tools

Tabel 2 Online tools en pageviews (*2022 verwachting)

Online tools	Lancering	2019	2020	2021	2022*
Kennisgevingen- barometer	2016	469	531	651	750
CPV-code zoekmachine	2017	91.438	90.139	94.679	100.000
Bright Tool	2017	3.224	3.768	11.039	10.000
Brexit Impact scan	2018	10.183	6.951	4.293	2.000
Staatssteun calculator	2019	793	513	623	750
CPS-rapportage online	2020	1.424	1.918	4.866	5.000
Fondsenwijzer	2021	*	*	15.578	50.000

Opleidingsfunctie

Kenniscentrum Europa Decentraal is een ideale organisatie voor het opdoen van werkervaring op het terrein van Europees recht en beleid. Studenten lopen graag bij ons stage en de stagiairs zijn achteraf heel blij met de ervaring die zij opdoen. Europa Decentraal neemt oud stagiairs niet zelden in dienst, op tijdelijke of permanente basis. Stagiairs helpen mee met het voorbereiden en schrijven van nieuwsberichten en het controleren en onderhouden van informatie op de website. Zij krijgen dagelijkse begeleiding van de adviseurs.

KPI 8 Aantal stagiaires

2019 – **4**

2020 – **4**

2021 – **6**

2022 – **6** (verwachting)

Ook voor de adviseurs en junior adviseurs biedt Kenniscentrum Europa Decentraal een belangrijke opleidingsplek en netwerkfunctie. Door het beantwoorden van een grote diversiteit aan helpdeskvragen van decentrale overheden krijgen zij een gedetailleerd beeld van de juridische praktijk in het Europees recht. Een deel van de junior adviseurs stroomt na enkele jaren ervaring door naar een nieuwe functie in het werkveld. Zo heeft het Kenniscentrum al vele professionals opgeleid voor decentrale overheden en het Rijk. Het aantal mensen met een succesvolle vervolgcarière in dit werkveld is echter niet geschikt als KPI, omdat de organisatie hier niet actief op kan sturen.

Projecten en aanvullende dienstverlening

Betere Regelgeving

Het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties heeft Europa Decentraal gevraagd om in 2021 haar expertise in te zetten om de betere regelgeving pijler van de Europese Agenda Stad te verstevigen. Periodiek wordt Europa Decentraal gevraagd haar expertise op het gebied van Betere Regelgeving in te zetten om het gebruik van dit instrument bij decentrale overheden en (internationale) samenwerkingsverbanden te bespoedigen. Daartoe heeft Europa Decentraal in 2021 een zogenaamde 'QuickScan' gepubliceerd. Deze intensieve en verdiepende dienstverlening valt buiten de reguliere dienstverlening om en wordt daarom apart gefinancierd.

QuickScan betere regelgeving

Het ontwikkelen van betere regelgeving en het aanpakken van knelpunten in Europese wet en regelgeving draagt bij tot de ontwikkeling van Europese steden. Binnen de Europese Agenda Stad (Urban Agenda for the EU) hebben 13 thematische partnerschappen 33 aanbevelingen (Acties) voor betere regelgeving op EU niveau geformuleerd. Kenniscentrum Europa Decentraal deed een Quick Scan van deze Acties om te bepalen welke de grootste kans van slagen hebben.

Een evaluatie van de Urban Agenda door de Europese Commissie in 2019 vestigde de aandacht op de uitdagingen en zwakke punten in de pijler "Betere Regelgeving" van de Urban Agenda. Slechts een beperkt aantal acties van de thematische partnerschappen is gericht op betere regelgeving. Uit de evaluatie blijkt dat betere regelgeving door de deelnemers van de partnerschappen vaak wordt gezien als ingewikkeld.

Daarnaast is er sprake van gebrek aan juridische en procedurele deskundigheid en een suboptimale timing, waardoor de mogelijke impact van deze acties wordt beperkt.

Als mede initiator en groot voorstander van de Urban Agenda EU en het Pact van Amsterdam vindt Nederland het belangrijk dat de pijler "Betere Regelgeving" van de Urban Agenda wordt versterkt. Het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties heeft daarom een aanzet gedaan voor het Betere Regelgeving

Initiatief (BRI), met als doel de "Betere Regelgeving" pijler te versterken. Kenniscentrum Europa Decentraal heeft nu de eerste stap van dit initiatief afgerond: een Quick Scan analyse van alle Betere Regelgevingsacties van de thematische partnerschappen. De ambitie is om hier in 2022 een vervolg aan te geven.

Doel en resultaten QuickScan

Het doel van de Quick Scan was na te gaan welke betere regelgevingsacties van de partnerschappen de grootste kans op slagen hebben wanneer de acties een extra follow up krijgen. Hierbij wordt gekeken of de

acties een duidelijk Europeesrechtelijk knelpunt aansnijden, wat de status is van de onderliggende wetgeving en of er mogelijk interessante inputmomenten of consultaties bij de Europese Commissie zijn. Op basis van deze analyse zijn 7 Acties geselecteerd die de grootste kans van slagen hebben om EU regelgeving te beïnvloeden.

EU Fondsenwijzer

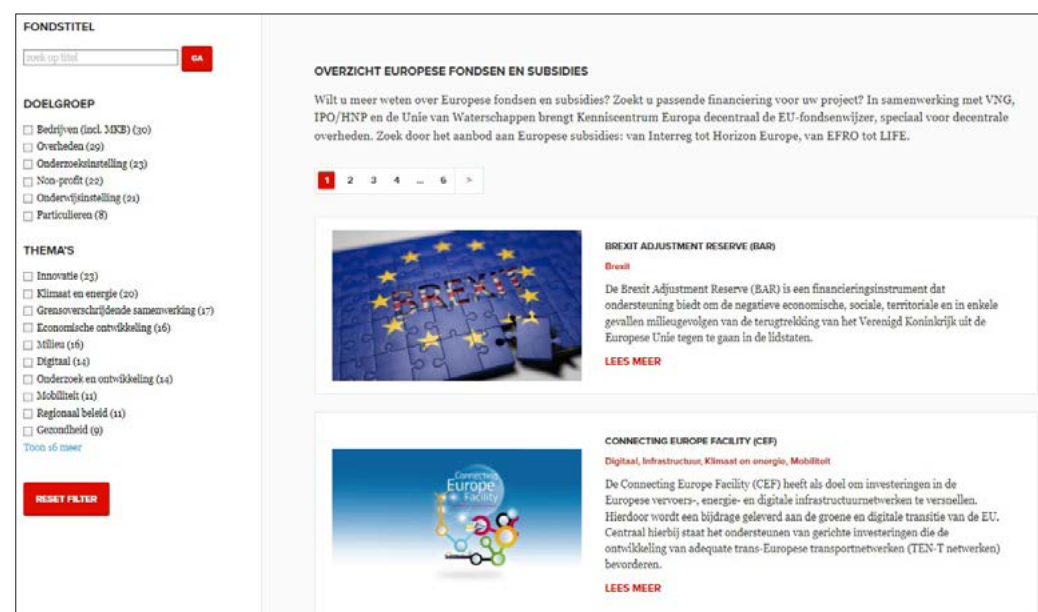
De Europese Unie biedt kansen voor (mede)financiering van projecten via fondsen en subsidies. Ook decentrale overheden kunnen hier gebruik van maken, maar het vinden van Europese financieringsmogelijkheden blijkt in de praktijk vaak een flinke uitdaging. Daarom heeft Europa Decentraal de EU fondsenwijzer ontwikkeld. Dit gebeurde in samenwerking met de Vereniging van Nederlandse Gemeenten, Huis van de Nederlandse Provincies & Interprovinciaal Overleg en de Unie van Waterschappen.

De EU fondsenwijzer is een online tool die een overzicht biedt van de subsidies die er zijn en bijbehorende voorwaarden. Daarbij is het mogelijk om te filteren op thema en doelgroep. De tool informeert decentrale overheden, maar ook andere organisaties die op zoek zijn naar de juiste financiering voor een plan, project of een campagne. De fondsenwijzer is tot stand gekomen in samenspraak met een klankbordgroep met vertegenwoordigers van acht decentrale overheden.

Lancering van de EU fondsenwijzer

De officiële lancering van de EU fondsenwijzer gebeurde via een webinar vanuit Brussel, 300 geïnteresseerden hadden zich aangemeld. Onder de sprekers: de Permanent Vertegenwoordiger van Nederland bij de EU, vertegenwoordigers van de drie koepels en van de Europese Commissie. De fondsenwijzer voorziet in een duidelijke behoefte bij onze doelgroep. De

lancering heeft veel positieve reacties opgeleverd en zorgde voor een stijging in het aantal pageviews op de website van Europa Decentraal van ongeveer 5% op het hoogtepunt zo'n 500 clicks per week. Na de lancering is achter de schermen verder gewerkt aan de doorontwikkeling van de tool, met een verbeterde zoekfunctie en informatie over actuele calls (oproepen voor deelname aan fondsen). De vernieuwde versie van de EU fondsenwijzer zal in de loop van 2022 online komen.

The screenshot shows the 'EU Fondsenwijzer' search interface. On the left, there are filter sections: 'FONDSSTITEL' with a search box and a 'GA' button; 'DOELGROEP' with checkboxes for 'Bedrijven (incl. MKB) (30)', 'Overheden (29)', 'Onderzoekinstelling (23)', 'Non-profit (22)', 'Onderswijsinstelling (21)', and 'Particulieren (8)'; and 'THEMA'S' with checkboxes for 'Innovatie (23)', 'Klimaat en energie (20)', 'Grensoverschrijdende samenwerking (17)', 'Economische ontwikkeling (16)', 'Milieu (16)', 'Digitaal (14)', 'Onderzoek en ontwikkeling (14)', 'Mobiliteit (11)', 'Regionaal beleid (11)', and 'Gezondheid (9)'. A 'TOEG 16 MEER' link is below the 'THEMA'S' section, and a 'RESET FILTER' button is at the bottom left.

The main content area is titled 'OVERZICHT EUROPESE FONDSEN EN SUBSIDIES'. It includes an introductory paragraph: 'Wilt u meer weten over Europese fondsen en subsidies? Zoekt u passende financiering voor uw project? In samenwerking met VNG, IPO/HNP en de Unie van Waterschappen brengt Kenniscentrum Europa decentraal de EU-fondsenwijzer, speciaal voor decentrale overheden. Zoek door het aanbod aan Europese subsidies: van Interreg tot Horizon Europe, van EFRO tot LIFE.' Below this is a pagination control showing '1 2 3 4 ... 6 >'. Two search results are visible:

- BREXIT ADJUSTMENT RESERVE (BAR)**: Includes an image of puzzle pieces with the EU flag and a 'Lees Meer' link.
- CONNECTING EUROPE FACILITY (CEF)**: Includes an image of the CEF logo and a 'Lees Meer' link.

Netwerkfunctie van Kenniscentrum Europa Decentraal

In het jaarplan 2021 is de ambitie uitgesproken om, ondanks de beperkingen als gevolg van de Coronapandemie die voor een groot gedeelte van het jaar van kracht waren, informatie, expertise en ervaringen uit de praktijk op verschillende niveaus van het openbaar bestuur te bundelen en te delen met de doelgroep. Wat dit betreft bevindt het Kenniscentrum zich op een unieke positie in het openbaar bestuur in Nederland en in Europa.

Zo maken we het voor decentrale overheden en overheidsorganisaties eenvoudiger om te voldoen aan de verplichtingen en het benutten van kansen die volgen uit Europese recht en beleid. Bij de uitvoering van de dienstverlening werkt het Kenniscentrum nauw samen met departementen en koepelverenigingen op nationaal niveau en met gemeenten, waterschappen en provincies op lokaal en regionaal niveau. Bijvoorbeeld in de vorm van vakinhoudelijk overleg of bij de uitvoering van projecten. Waar nodig werkt het Kenniscentrum ook samen met organisaties en instellingen binnen de EU. Overleggen waar het Kenniscentrum aan deelneemt staan in onderstaande tabel 1.

Naam overleg	Beleidsonderwerp of rechtsgebied	Frequentie
Interdepartementaal Staatssteunoverleg	Staatssteun	maandelijks
BZK-EU overleg	Europa breed	wekelijks
Interdepartementale contactgroep betere regelgeving	Betere regelgeving	2-maandelijks
Overleg Coördinatiepunt Staatssteun voor Decentrale Overheden	Staatssteun	wekelijks
Vakberaad Europees Recht Provincies	Europees recht	2x per jaar
Vakberaad COVID-19 Provincies	Staatssteun en gevolgen coronacrisis	2-wekelijks
Brexit-overleg decentrale overheden	Brexit	2x per jaar
Staatssteunoverleg Management Autoriteiten	Staatssteun	enkele keren per jaar
Aanbestedenoverleg Management Autoriteiten	Aanbesteden	enkele keren per jaar
Aanbestedingsoverleg UvW/VNG/BZK	Aanbesteden	enkele keren per jaar
PIANOO vakgroep juridisch	Aanbesteden	enkele keren per jaar
Afstemoverleg aanbesteding en inkoop sociaal domein	Aanbesteden / Betere regelgeving	6-wekelijks
VNG Privacy overleg	Privacy	4-wekelijks

3.

Organisatie, personeel & financieel

Raad van Toezicht

Ook in 2021 heeft Kenniscentrum Europa Decentraal zijn Raad van Toezicht van ondersteuning voorzien, zoals het voorbereiden en het leveren van nazorg van de vergaderingen. De Raad van Toezicht vergadert momenteel tussen de drie en vijf maal per jaar.

Voorzitter (onafhankelijk): Rob van de Beeten

Namens UvW: Hein Pieper, vicevoorzitter

Namens VNG: Rob Jonkman

Namens IPO: Tjisse Stelpstra

In de Raad van Toezicht is in de vier reguliere vergaderingen in 2021 gesproken over de volgende onderwerpen:

- De evaluatie en meerjarenfinanciering van het Kenniscentrum
- De introductie van de fondsenwijzer
- De vernieuwing van de huisstijl van het Kenniscentrum
- De vernieuwing van de website van het Kenniscentrum in 2022
- Het Jubileum van het Kenniscentrum in 2022
- De jaarstukken en de financiële verantwoording

Bestuur en directie

Het bestuur en de directie heeft in 2021 de begroting voor 2022 en een meerjarenbegroting opgesteld en de realisatie voor 2021 bewaakt door middel van kwartaalrapportages. Gedurende heel 2021 gebeurde dit in samenwerking met administratiekantoor van Tunen en Partners. Er is in het najaar van 2021 een nieuwe subsidieregeling van kracht geworden die vormt geeft aan de subsidierelatie tussen het Kenniscentrum en het ministerie van BZK, voor de periode 2022-2026. Op basis daarvan is de

subsidieaanvraag voor 2022 ingediend bij het ministerie BZK, alsook een financieringsaanvraag 2022 bij de koepels. Deze werden in oktober ingediend, vergezeld van (meerjaren)begroting. De verzoeken zijn ingewilligd en er is een eenmalige extra bijdrage voor 2022 toegekend door het ministerie van BZK.

Daarnaast heeft er een verdere professionalisering van de subsidies en andere financiële bijdragen en de indieningssysteematiek plaatsgevonden. In nauw overleg met BZK en de koepels is nagegaan hoe het proces van subsidie/financiële bijdragen aanvraag verder geprofessionaliseerd kan worden en hoe bepaalde terugkerende financiële vraagstukken hierbij ondervangen kunnen worden. Regelmatig hebben er bestuurlijke overleggen en overleg op directieniveau plaats, onder meer met stakeholders, financiers en andere belangenorganisaties.

Er zijn halfjaarrapportages over de dienstverlening van het Kenniscentrum ten behoeve van de koepels opgesteld, die zijn gedeeld met het ministerie van BZK. Het gaat om voornamelijk kwantitatieve rapportages van de geleverde diensten en producten per doelgroep. Zo worden onder meer kwantitatieve registraties van het aantal vragen en signalen, van geleverde diensten en producten opgenomen in de halfjaarrapportages (september) en jaarverslag (april). Daarin zijn overzichten van helpdeskvragen, signalen, aantallen nieuwsbrieven, praktijkvragen, bijeenkomsten en webregistraties verschaft.

In 2021 is, om economische redenen, in toenemende mate getracht om bedrijfsvoeringstaken zoals ICT ondersteuning, de salaris en personeelsadministratie, betalingen en factureringsprocessen, financiële en bedrijfsvoeringsadministratie (bijv. timemanagement en HRM, ziekte

en verlofregistratie) uit te besteden, dus niet meer in eigen beheer uit te voeren. Ook de juridische bedrijfsvoering is in toenemende mate uitbesteed; denk aan contracten, arbeidsrechtelijke zaken, vennootschapsrechtelijke, algemeen juridische en governancekwesties en het bewaken en beheren van de organisatie (compliance), verdere uitrol van de AVG en het beheer van het contractenregister. Het opstellen en bewaken van interne werkplannen zal nog wel in eigen beheer plaatsvinden. Ook is vanwege teruglopende financiering de vacature van een MT lid niet vervuld in het restant van het jaar.

Praktijkraad

Voeling met de praktijk vindt plaats via de Praktijkraad van Europa Decentraal. Deze bestaat uit medewerkers van gemeenten, provincies en waterschappen. Zij wisselen met elkaar en de medewerkers van Europa Decentraal informatie, actuele ontwikkelingen en praktijkervaringen uit. In hun dagelijks werk hebben zij meer dan gemiddeld met Europese wet en regelgeving te maken en ze zijn doordrongen van het belang daarvan. De Praktijkraad is een praktische ingestoken netwerkorganisatie. De leden worden geworven via een formele sollicitatieprocedure door een afvaardiging van de praktijkraad. De benoeming is voor periodes van 3 jaar.

Europa Decentraal hecht zeer veel waarde aan de signalerende functie van de praktijkraad. Zo wordt het Kenniscentrum goed gewaar wat er bij de decentrale overheden speelt en wat de invloed is van bestaande en komende Europese regelgeving. Hierdoor kan het Kenniscentrum plannen, producten en diensten beter afstemmen op de wensen van de doelgroep.

HRM: Werving, opleiding en professionalisering

- In **2021** was er gemiddeld **10,6 FTE** werkzaam bij de stichting. In **2020** was dit **11,3 FTE**;

Per 1 januari 2021 is het Functiegebouw Rijk volledig doorgevoerd binnen het Kenniscentrum. Dit betekent dat alle medewerkers conform de functie en schaalindeling van het Functiegebouw Rijk worden beloond. Door het volgen van duidelijke functieprofielen is evenwicht in de organisatie gebracht tussen beleidsgerichte en juridische kennis, is kennis en expertise in de organisatie geborgd en is juridische kwaliteitszorg belegd. Daarnaast is aandacht gegeven aan loopbaan en groeimogelijkheden en het stimuleren van het gebruik en uitbreiding van het brede en unieke netwerk waar mogelijk, om medewerkers te binden aan de organisatie en daarmee een te groot verloop te voorkomen. Door te investeren in meer vaste functies in de salarisschalen 10 en 11 van de CAO Rijk, is in 2021 gezorgd voor een solide basis in de organisatie en wordt recht gedaan aan kennis, kunde en opleidingsniveau van medewerkers.

Daarnaast is aandacht gegeven aan loopbaan en groeimogelijkheden. Het gebruik van het brede en unieke netwerk wordt gestimuleerd. Waar mogelijk wordt getracht om medewerkers te binden aan de organisatie en daarmee een te groot verloop te voorkomen. Het Kenniscentrum heeft daarnaast ook de CAO Rijk 2021 (van 11 november 2021, met als een looptijd van 1 januari 2021 tot en met 31 maart 2022) succesvol doorgevoerd per 1 december 2021, voor zover het Kenniscentrum de CAO Rijk toepast. Het huishoudelijk reglement van het Kenniscentrum is ook aangepast om te voldoen aan diverse bepalingen uit de CAO Rijk

2021.

Het personeelsbestand van het Kenniscentrum kende in 2021 redelijk wat verloop: in totaal traden vier vaste medewerkers uit dienst en traden vijf nieuwe medewerkers in dienst. Daarnaast hebben vijf medewerkers een dienstverband met het Kenniscentrum gehad, op basis van een inhuurcontract.

Zes stagiaires hebben in 2020 succesvol stage gelopen bij Kenniscentrum Europa Decentraal.

Medewerkers

Per 31 december 2021 kende het personeelsbestand de volgende samenstelling:

Bestuurder directeur:

Fenna Pols

Officemanager:

Carla Zandhuis

(Juridisch) adviseurs:

Evelien van Buuren

Demi Hoefnagels

Laura Hollmann

Wout van Hulst

Gertrude Kort

Jochen Meulman

Sahar Orwa

Piet Veerkamp

Communicatie:

Barend Tensen

Ton van der Valk

Projectmedewerkers:

Brent Bos

Lisa Scheffers

Rosalie Kok

Op 31 december bestond het managementteam uit Fenna Pols en

Jochen Meulman en was er één vacature

Communicatie

De afdeling communicatie zorgt voor de publicaties op de website, in de nieuwbrief en in druk. Zij organiseert presentaties van inschrijving tot uitvoering en houdt de agenda bij op de website voor interne en externe bijeenkomsten. Doelgroepen kunnen hun bijeenkomsten publiceren via de agenda op de website van Europa Decentraal.

Communicatie ondersteunt klantrelaties en PR en organiseert de vergaderingen van de praktijkraad, het belangrijkste adviesorgaan van Europa Decentraal. De afdeling communicatie informeert de doelgroepen van Europa Decentraal over belangrijke ontwikkelingen, bijvoorbeeld over waar kansen liggen. De spreiding van helpdeskvragen over dossiers en doelgroepen wordt vermeld in het jaarverslag en besproken met de praktijkraad. In nauwe samenwerking met de juridisch adviseurs verzorgt de afdeling communicatie het halfjaarverslag en het jaarverslag. Deze verslagen zijn een centraal onderdeel van de kwaliteitszorgcyclus. In de voorbereiding van het halfjaarverslag organiseert communicatie een aantal persoonlijke interviews door adviseurs met vragenstellers van de helpdesk. De aanbevelingen uit de interviews worden meegenomen in de kwaliteitszorg.

Voor 2021 stond het organiseren en ondersteunen van digitale bijeenkomsten en het maken van video content op de agenda. Hier is op diverse manieren ervaring mee opgedaan, in de vorm van webinars en online presentaties. Het ontwikkelen van een breder aanbod van filmmateriaal via een eigen online kanaal wordt nader overwogen. Uit ervaring moet blijken waar verschillende doelgroepen werkelijk behoefte

aan hebben.

Met de komst van een nieuwe communicatieadviseur zijn nieuwe accenten gelegd op verspreiding van informatie via social media en is de frequentie van de berichten, voornamelijk via LinkedIn en Twitter (beide 1000+ volgers) toegenomen. In 2022 zal er een lezersonderzoek plaatsvinden onder abonnees op nieuwsbrief, de Europese Ster, om na te gaan hoe we nog beter in de behoefte aan nieuwsvoorziening kunnen voorzien.

“Uniek, laagdrempelig, kennis en kosteloos. Dat zijn de vier kernwoorden die uit een onderzoek onder afnemers van onze diensten naar voren zijn gekomen. Ze vormen ook de basis voor de nieuwe huisstijl van KED: een project dat eind 2021 begon en in het eerste kwartaal van 2022 volledig geïmplementeerd is. De huidige huisstijl en vooral de dominante kleurcode werkt niet meer: we zijn door de tijd en de techniek ingehaald. Tijd dat daar verandering in komt.”

Barend Tensen, Communicatieadviseur

Jubileumjaar 2022

In maart 2022 bestaat Kenniscentrum Europa Decentraal 20 jaar: dat willen wij groots vieren. In 2021 zijn hier al de nodige voorbereidingen voor getroffen, met name in het vierde kwartaal. Voornaamste mijlpalen zijn de vernieuwing van de website en huisstijl en het verschijnen van een eenmalig (online) magazine waarin wordt stilgestaan bij wat het Kenniscentrum bereikt heeft en waar de uitdagingen op het gebied van

EU recht en beleid voor de komende jaren liggen. Experts komen aan het woord op het terrein van staatssteun en aanbestedingsrecht én er wordt aandacht besteed aan ontwikkelingen op het gebied van digitalisering en klimaat, waarop in de EU steeds meer nadruk komt te liggen. Uiteraard wordt daarbij altijd een scherp oog op de decentrale praktijk gehouden. Voor deze interactieve digitale uitgave werkt Europa Decentraal nauw samen met onlinecontentspecialist SDU. Het online magazine verschijnt op 9 mei 2022, de dag van Europa.

Vernieuwing van de huisstijl

In 2021 zijn vergaande voorbereidingen getroffen om de huisstijl en kleurcodes van Europa Decentraal van een update te voorzien. De huidige huisstijl en vooral de dominante kleurcode werkt niet meer goed; de destijds gekozen kleur rood is niet meer compatibel met de nieuwe generatie beeldschermen, zowel wat betreft weergave op desktops, op tablets en smartphones. Bovendien conflicteren de kleuren met de contrastwaarden van de lettertypen. Dit alles zorgt voor obstakels voor de toegankelijkheid van de website, terwijl een belangrijke doelstelling juist is om onze kennis en informatie duidelijk en inzichtelijk voor het voetlicht te brengen. Met het oog op de eerder genoemde vernieuwing van de website is de stap om over te gaan tot een nieuwe digitale en analoge visuele presentatie dan ook noodzakelijk.

“Met een kleine organisatie uitstekende dienstverlening verzorgen voor alle gemeenten, provincies en waterschappen is een grote prestatie.”

Quote uit het doelgroepenonderzoek

ICT

Omdat uit een doelgroepen/stakeholdersonderzoek onder de afnemers van de diensten van Europa Decentraal is gebleken dat 'KED' een sterk merk is, is ervoor gekozen om de balans tussen een drastische en subtiele aanpassing in de huisstijl te bewaken: subtiel om naamsbekendheid te behouden, drastisch om visueel herkenbaar te blijven. Beoogd eindproduct in het eerste kwartaal van 2022 is: een en toegankelijke website die up to date is, een nieuw logo, de visuele identiteit van KED helder in kaart en een aantal kant en klare producten die paraat moeten zijn, zoals sjablonen voor jaarverslagen en -plannen, logokleurcodes en plannen voor social mediapresence. Dit alles door middel van een huisstijlhandboek waar medewerkers mee uit de voeten kunnen.

De website van Europa Decentraal omvatte eind 2020:

- **2.463** gepubliceerde berichten
- **452** gepubliceerde dossierpagina's (Onderwerpen Europees recht en beleid)
- **450** gepubliceerde praktijkvragen
- **81** gepubliceerde EUrresten
- **86** gepubliceerde algemene pagina's

Een jaar later, eind 2021, bevat de website:

- **2.757** gepubliceerde berichten
- **363** gepubliceerde dossierpagina's (Onderwerpen Europees recht en beleid)
- **366** gepubliceerde praktijkvragen
- **92** gepubliceerde EUrresten
- **65** gepubliceerde algemene pagina's

Efficiëntieslag

De sterke daling van het aantal gepubliceerde dossierpagina's en praktijkvragen laat het effect zien van een volledige check van de inhoud van de website. Bijna 20% van de praktijkvragen is offline gezet en ook het aantal dossierpagina's is met 20% verminderd. De dossiers zijn gecontroleerd en bijgewerkt, maar ook gecomprimeerd en samengevoegd tot langere pagina's met meer informatie. Voor de lezer heeft elke dossierpagina nu een compleet verhaal. Dit zou ook de vindbaarheid in (google) zoekmachines moeten verbeteren. Dat effect kan enige tijd kosten.

Modernisering vormgeving

Voor modernisering van de vormgeving werd een ontwerp bureau ingeschakeld, zowel voor een nieuw logo als een nieuwe huisstijl. Dit zal de basis vormen voor het design van de nieuwe website.

In samenspraak met de adviseur die het dossier Informatiemaatschappij beheert, werden de vereisten waar de website en de organisatie aan moeten voldoen op het gebied van privacybescherming, databeveiliging en toegankelijkheid jaarlijks gecheckt en werden verbeteringen aangebracht indien nodig. In 2021 werd een migratie van de Zoho database naar een Europees datacenter uitgevoerd om te voldoen aan alle vereisten van de AVG.

Software database

Naast de website onderhoudt de afdeling ICT de instellingen van Zoho, de software database van de helpdesk, en begeleidt zij het online werken met Microsoft Teams. Dit is van belang voor een soepele overgang naar meer thuiswerken en voor eenduidigheid in de vele online communicatiekanalen.

Bedrijfsvoering

A. Governance van de Stichting

Overleg van het Managementteam

Het Kenniscentrum heeft een driekoppig managementteam (per 1 september 2021 was er 1 vacature, die in 2021 niet meer is vervuld) dat wekelijks één tot tweemaal overlegt. Van het overleg worden notulen gemaakt. Voor zover daarbij bestuursbesluiten zijn genomen, worden deze vastgelegd.

Overleg met de Raad van Toezicht

Reguliere vergaderingen met de Raad van Toezicht van de Stichting Kenniscentrum Europa Decentraal hebben plaatsgevonden op 25 maart 2021, 11 juni 2021, 16 september 2021 en 10 december 2021.

Overleg met het ministerie van BZK en koepelorganisaties

Er heeft driemaal 'bestuurlijk overleg' plaatsgehad met het Kenniscentrum, BZK en de koepelorganisaties plaatsgevonden op 11 maart, 21 mei en 9 september. Op de agenda in 2021 stond de evaluatie van het Kenniscentrum in opdracht van het Ministerie van BZK, de verlenging van de Subsidieregeling Kenniscentrum Europa Decentraal 2013 voor de periode 2022-2026, de meerjarenfinanciering van het Kenniscentrum.

Wet bestuur en toezicht rechtspersonen (WBTR)

Per 1 juli 2021 is de Wet bestuur en toezicht rechtspersonen (WBTR) in werking getreden. De WBTR is bedoeld om bestuur en toezicht van verenigingen en stichtingen te verbeteren. In 2021 heeft het

Kenniscentrum haar statuten en reglementen laten doorlichten met de vraag of deze 'WBTR proof' zijn. Aandachtspunt was het inschrijven van de waarnemer van de bestuurder bij de Kamer van Koophandel. Dit is gebeurd. Bij de eerstvolgende actualisatie van de Statuten zal de wettelijk voorgeschreven beletregeling voor leden van de RVT worden aangepast.

B. Toepassing van de CAO Rijk

Het Kenniscentrum heeft de CAO Rijk 2021 (van 11 november 2021, met als een looptijd van 1 januari 2021 tot en met 31 maart 2022) succesvol doorgevoerd per 1 december 2021, voor zover het Kenniscentrum de CAO Rijk toepast. Het huishoudelijk reglement van het Kenniscentrum is ook aangepast om te voldoen aan diverse bepalingen uit de CAO Rijk 2021. Ook is in 2021 een nieuw functiegebouw ingevoerd conform de eisen van het Functiegebouw Rijk.

C. Financiën en kerncijfers

Hieronder zijn de financiële kerndata van het Kenniscentrum over boekjaar 2021 weergegeven. Voor een volledig overzicht van de cijfers wordt verwezen naar de jaarrekening van het Kenniscentrum over 2021.

- De jaarrekening over 2021 laat een negatief resultaat zien van € 90.139,- dit is voornamelijk te wijten aan kosten in verband met de ontwikkeling van de website. Het tekort wordt ten laste van de reserves gebracht.
- De meerjarenraming laat zien dat er druk komt om een sluitende exploitatie te realiseren doordat de stijging van de salariskosten niet in evenwicht is met de indexatie van de inkomsten. Omdat Europa Decentraal ook eigen risicodragers is voor ww-uitkeringen aan personeelsleden, is Europa Decentraal terughoudend in het uitbreiden van de vaste formatie en wordt in voorkomende gevallen gekozen voor externe inhuur.
In 2021 is er gemiddeld 10,6 FTE werkzaam bij de stichting. In 2020 was dit 11,3 FTE. De afname is deels te wijten aan het feit dat de helft van de bijdrage voor de basistaken van het Kenniscentrum en de hele bijdrage voor het CSDO niet jaarlijks en vooraf (op begrotingsbasis) wordt geïndexeerd. De daling van het aantal effectieve FTE's vindt verder zijn oorzaak in dat om budgettaire redenen de vacature van communicatie-adviseur pas per 1 oktober 2021 is ingevuld. Daarnaast is de functie van senior juridisch adviseur/lid MT, ook om budgettaire redenen, pas per 1 maart 2021 ingevuld en werd een andere vacature voor senior juridisch adviseur/lid MT niet vervuld vanaf oktober 2021 tot het eind van het jaar, om dezelfde redenen.
- De meerjarenraming laat zien dat er druk komt een sluitende exploitatie te realiseren doordat de stijging van de salariskosten niet in evenwicht is met de indexatie van de inkomsten. Omdat Europa Decentraal ook eigenrisicodragers is voor WW-uitkeringen aan (ex-) personeelsleden, is Europa Decentraal terughoudend in het uitbreiden van de vaste formatie en wordt in voorkomende gevallen gekozen voor externe inhuur.

Korte balans over boekjaar 2021

Activa		
Materiële vaste activa	€	5.028
Vorderingen	€	10.990
Liquide middelen	€	609.769
Totaal activa	€	625.787

Passiva		
Bestemmingsreserves	€	75.000
Overige reserve	€	160.590
Schulden aan leveranciers	€	2.849
Belastingen en premies sociale verzekeringen	€	22.263
Overige schulden en overlopende passiva	€	365.085
Totaal passiva	€	625.787

Basissubsidies 2021 en 2022 en overige opbrengsten

De basisopdracht van het Kenniscentrum wordt gefinancierd door vier partijen: ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, Interprovinciaal Overleg, Vereniging Nederlandse Gemeenten, Unie van Waterschappen.

Ontvangen bijdragen		
Bijdrage Ministerie van Binnenlandse Zaken	€	449.000
Bijdrage Interprovinciaal Overleg	€	219.012
Bijdrage Vereniging van Nederlandse Gemeenten	€	289.030
Bijdrage Unie van Waterschappen	€	63.578
Totaal:	€	1.020.620

Naast de basissubsidie heeft Europa Decentraal in 2021 ook financiering ontvangen voor diverse projecten en incidentele opdrachten.

Overige baten		
Subsidie BZK CSDO	€	79.339
Subsidie BZK BRAP (Bright)	€	24.749
Bijdrage Milieuverkenner	€	8.932
Brexit Impact Scan	€	22.727
Ministerie van VWS	€	14.931
Totaal:	€	160.678
Totaal baten:	€	1.181.298

Lasten		
Personeelslasten	€	933.496
Afschrijvingen op immateriële en materiele vaste activa	€	1.324
Overige bedrijfskosten	€	336.002
Totaal:	€	1.270.822
Rentelasten	€	615
Netto resultaat	€	- 90.139

Begroting 2022		
Basissubsidie/financiële bijdragen	€	1.183.895
Overige opbrengsten en subsidies	€	79.311
Totale baten:	€	1.263.206
Totale personeelslasten	€	999.513
Overige lasten	€	263.693
Begroot resultaat:	€	0

Subsidieregeling Kenniscentrum Europa Decentraal 2022 2026

Na een positieve evaluatie van het Kenniscentrum, door Bureau Van Berkel, in opdracht van het Ministerie van Binnenlandse Zaken, medio 2021, is de Subsidieregeling Kenniscentrum Europa Decentraal 2013 op 29 oktober 2021 verlengd met een periode van vijf jaar, tot 4 april 2026. In de evaluatie werd geconcludeerd dat de koepelorganisaties en de doelgroepen van het Kenniscentrum zeer tevreden zijn met de dienstverlening van het Kenniscentrum en deze graag willen voortzetten.

De concept Subsidieregeling lag, samen met het evaluatierapport ter inzage van 4 augustus tot 1 september 2021 op <https://www.internetconsultatie.nl/driesubsidieregelingenbzk>. Er waren geen reacties op de consultatie. De definitieve Subsidieregeling Kenniscentrum Europa Decentraal 2013 is vastgesteld op 1 september 2021. De nieuwe regeling geldt van 1 januari 2022 tot en met 4 april 2026.

Voor 2022 zijn de subsidieaanvragen voor het Kenniscentrum ingediend bij de drie koepelorganisaties en het ministerie van BZK voor 1 oktober 2021. Voor 2022 zijn door alle vier de financiers subsidies toegekend, ten bedrage van totaal € 1.175.162. Hierin is een eenmalige extra bijdrage van het ministerie van BZK meegerekend.

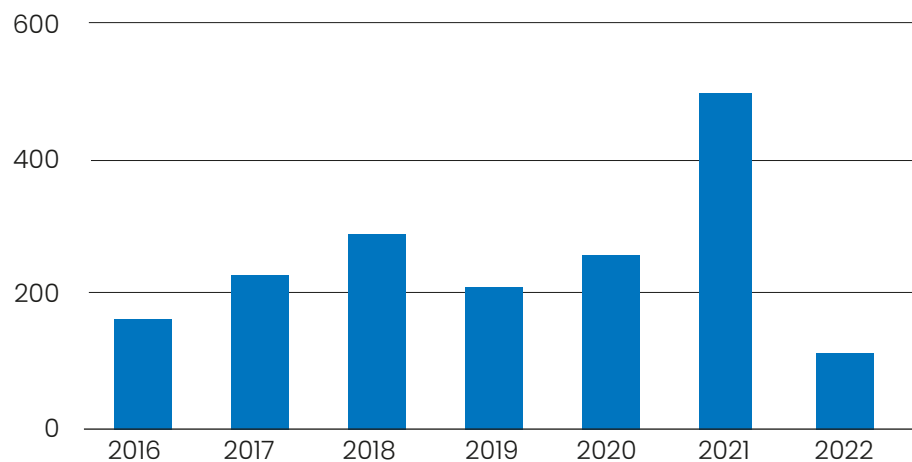
Annex: kennisgevingen staatssteun via het CPS

Toelichting:

Laatste update: 5 april 2022.

- Het aantal kennisgevingen dat in 2021 door het CPS van het Kenniscentrum werd afgrond, bedroeg 504.
- De telling bevat de inzendingen van het Coördinatiepunt Staatssteun Decentrale Overheden in het EU staatssteunregister. De CSDO titelcodering wordt toegepast vanaf 1 juni 2015. Daarom begint de grafiek in 2016.

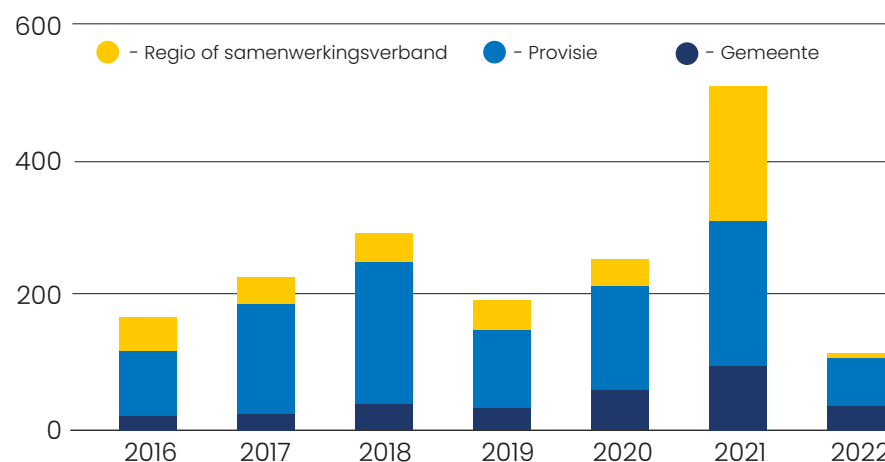
Aantal kennisgevingen CSDO per jaar

Toelichting:

Laatste update: 5 april 2022.

Aantal kennisgevingen per overheid

KENNISCENTRUM
EUROPA
DECENTRAAL

Contact met Europa Decentraal

Info@europadecentraal.nl

www.europadecentraal.nl

De dienstverlening van Kenniscentrum Europa Decentraal beperkt zich tot het verlenen van eerstelijns advies. Wij kunnen geen bindende en gedetailleerde uitspraak doen. Wel kunnen we proberen u aan de hand van relevante informatie verder op weg te helpen. Als u toch behoefte heeft aan een volledig juridisch advies om meer zekerheid en duiding te verkrijgen voor uw specifieke situatie kunt u overwegen een juridisch adviesbureau in te schakelen.